

Медицински факултет Универзитет у Нишу	Студијски програм: ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СТОМАТОЛОГИЈЕ	
Назив предмета: Судска медицина		
Руководилац предмета: Проф. др Горан Илић		
Статус предмета:	обавезни	
Семестар : X	Година студија: V	
Број ЕСПБ: 3	Шифра предмета: С – V 44	
Циљ предмета:		
Да целокупни програм изучавања медицинске науке учини таквим да буде од користи и за правну науку и праксу.		
Исход предмета: (знања, вештине, ставови)		
Стицање теоретског знања и практичног искуства неопходног за самостални рад у вези прегледа повређених особа и издавање лекарских уверења о телесним повредама орофацијалне регије, као и за експертизну делатност доктора стоматологије у кривично-правним и грађанско-правним споровима.		
Број часова активне наставе: 45		
Предавања: 30	Практична настава: 15	
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u>		
Да у потпуности изучи: целокупну област вештачења, све механичке, асфиктичне, хемијске, физичке, нутритивне, бактеријске и психичке повреде, да упозна студенте о свим проблемима танатологије, идентификације, те задеса, самоубиства и убиства.		
<u>Практична настава</u>		
У оквиру практичне наставе студенти медицине морају бити едуковани о прегледу умрлих лица, медицинској документацији за сахрану, да науче основне принципе судско-медицинског обдуковања умрлих и утврђивање одговарајућих закључака у вези са тим, да науче начин узимања крви ради анализе на алкохол и вештачење алкохолисаности уопште, да савладају све принципе и проблеме вештачења телесних повреда, медицинске документације, спорних очинстава итд.		
Активна настава:		
1. Предавања (Навести области и број часова предвиђених за њихову реализацију)		Број часова
1.	Судска медицина као посебна медицинска дисциплина (Историјски развој, садржај, значај, задаци, улога у ратним условима)	1
2.	У п о з н а в а њ е с а о д р е д б а м а з а к о н с к и х п р о п и с а Кривични законик Републике Србије (кривична дела, кривична одговорност, урачунљивост, умишљај, нехат, мере безбедности, кривична дела код којих се чешће у пракси судова обављају судско-медицинска вештачења) Закон о кривичном поступку и Закон о парничном поступку (делови који се односе на вештачење и вештака) Одредбе међународног хуманитарног права. Одредбе Женевске конвенције са гледишта судско-медицинске делатности у рату	1
3.	С у д с к о - м е д и ц и н с к о в е ш т а ч е њ е и с у д с к о - м е д и ц и н с к и в е ш т а к О судско-медицинском вештачењу уопште Предмет судско-медицинског вештачења Стручна способност лекара за вештака Процесна способност лекара за вештака Разлика између вештака и сведока Дужности, обавезе и права лекара –вештака Одговорност судско-медицинског вештака за неизвршавање својих дужности Степени судско-медицинског вештачења Вредности судско-медицинског вештачења Етика судско-медицинског вештачења Захтевање судско-медицинског вештачења Извођење и руковођење судско-медицинским вештачењем Извештај (саопштење) о судско-медицинском вештачењу	3

	Форма и садржај судско-медицинског вештачења	
4.	<p>Лекарска етика и деонтологија (Хипократова заклетва, Женевска формулација Хипократове заклетве, лекарска етика у ванредним околностима)</p> <p>Еутаназија, трансплантација органа, вантелесна оплодња</p> <p>Одговорности здравствених радника</p> <p>Лекарска одговорност: кривична одговорност лекара (несавесно пружање лекарске помоћи, неуказивање лекарске помоћи, неовлашћено откривање тајне, издавање и употреба неистинитог лекарског уверења, давање лажног исказа) и дисциплинска одговорност лекара</p>	2
5.	<p>Оштећење здравља и смрт уопште</p> <p>Оштећење здравља (природно и насилно оштећење здравља, непосредни узрок смрти, услов и повод смрти)</p> <p>Телесно обољење и природна смрт</p> <p>Однос обољења и повреда</p> <p>Природна смрт (незнана, сумњива и напрасна природна смрт)</p> <p>Насилна смрт</p>	1
6.	<p>Насилно оштећење здравља</p> <p>Механичке повреде:</p> <p>О механичким повредама уопште (настајање, динамички однос оруђа и тела, повредни делови механичког оруђа, механичка оруђа, подела механичких повреда).</p> <p>Опште повреде (озледе):</p> <p>Огуљотина коже и слузокоже. Сасушина коже</p> <p>Крвни подлив, крвни излив, искрвављеност</p> <p>Нагњечење</p> <p>Расцеп, продор, пробој, провала</p> <p>Преломи и ишчашења</p> <p>Разорење, раскомаданост и згњечење</p> <p>Компресивни ударни талас</p> <p>Шок</p> <p>Посебне повреде (ране):</p> <p>Раздерина</p> <p>Секотина</p> <p>Убодина</p> <p>Стрелна рана (врсте оружја, метак и процес при испалењу метка, опште карактеристике повреда нанетих ручним ватреним оружјем, повреде из даљине, апсолутне и релативне близине, повреде ловачким оружјем, повреде маневарском муницијом)</p> <p>Повреде нанете ваздушном пушком</p> <p>Повреде нанете експлозивним и распрскавајућим средствима</p> <p>Саобраћајне повреде</p> <p>Повреде пешака (ударом аутомобила, прегажењем, повреде путника при испаданју из аутомобила, повреде путника у возилу, експертиза аутомобилских саобраћајних повреда)</p> <p>Повреде мотоциклом, бициклом, трактором, железницом, у авио саобраћају, у воднотранспортном саобраћају)</p> <p>Механичке повреде појединих делова тела:</p> <p>Унутрашње повреде главе (поглавине, костију лобање, повреде главе које настају у току порођаја, епидурални и субдурални хематом, субарахноидално крварење, нагњечење мозга, разорење мозга, оток мозга, потрес мозга)</p> <p>Унутрашње повреде врата и грудног коша</p> <p>Унутрашње повреде трбуха</p> <p>Повреде екстремитета и карлице</p>	6
7.	<p>Асфиктичне повреде</p> <p>Насилно механичко удушење уопште (клинички и обдукциони налаз)</p> <p>Насилне механичке асфиксије запушењем:</p> <p>Затварање носа и уста</p> <p>Запушење ждрела и гркљана</p> <p>Запушење душника и душница</p> <p>Утопљење</p> <p>Насилне механичке асфиксије стезањем:</p> <p>Загушење</p> <p>Задављење</p>	3

	<p>Вешање Притисак на грудни кош Положајна асфиксија</p>	
8.	<p>Хемијске повреде Општа токсикологија: Услови тровања уопште (карактеристике отрова, експлозија отрова, фактори који се односе на субјект, дејство отрова у организму, судбина отрова у организму) Судско-медицинско утврђивање тровања (нарочите околности, клиничка слика, обдукциони налаз, токсиколошко-хемијска анализа, допунске методе истраживања отрова) Узимање материјала за токсиколошку анализу Специјална токсикологија: Гасовити отрови (угљен-моноксид) Лако испарљиви отрови (цијанводична киселина, органски растварачи) Минерални отрови (арсен, жива, олово, корозивни отрови) Билни и животњски отрови (алкалоиди, тровање гљивама, животињски отрови, микотоксини, бактеријски отрови) Синтетички отрови (лекови, пестициди) Наркоманија (опијати, наркотици, психостимуланси, халуциногени, психодепресиви, органски растварачи, таблетоманија, допинг) Алкохол Метил-алкохол Етил-алкохол (ресорпција и елиминација алкохола, вештачење алкохолисаности, методе за доказивање алкохола)</p>	4
9.	<p>Физичке повреде Повреде високом температуром: топлотни удар, сунчаница, опекотине и опаротине Повреде ниском температуром: смрзавање, промрзLINE Повреде техничким електрицитетом Повреде атмосферским електрицитетом (громом) Повреде енергијом зрачења Нутритивне повреде Насилно гладовање и насилна жеђ Бактеријске повреде Психичке повреде Јатрогене повреде</p>	2
10.	<p>Вештачење телесних повреда Одредбе Закона о кривичном поступку у вези вештачења повреда (чл. 141 ЗКП-а) Тешка и лака телесна повреда (чл. 121. и 12. КЗ РС) Квалификација телесних повреда (критеријуми за квалификацију, утврђивање начина повређивања и порекла повреда, појединачно и збирно дејство повреда, дејство повреда уопште и у конкретном случају, извештај о вештачењу телесних повреда) Вештачење у грађанско-правним споровима Вештачење нематеријалне (неимовинске) штете (физички болови, психички болови-страх, општа животна активност, општа радна способност, естетски изглед) Вештачење материјалне (имовинске) штете и предмета осигуравајућих завода</p>	2
11.	<p>Танатологија Агонија (заживотне, агоналне и постморталне повреде) Права, привидна, клиничка и биолошка смрт Виталне реакције (релативне и апсолутне виталне реакције) Знаци смрти: Лешне особе (мртвачка млитавост, мртвачка хладноћа, мртвачко бледило, мртвачке мрље, мртвачка укоченост, постмортално испаравање, аутолиза) Лешне промене (труљење, гњилење, сапонификација, мумификација) Утврђивање времена настанка смрти (суправитални знаци) Прописи о прегледу умрлих лица. Верификација узрока умирања обдукцијом леша Судско медицинска обдукција леша на захтев правосудних органа (посебно о обдукцији леша зачетка и новорођенчета, код сумње на тровање и укопаних лешева)</p>	2
12.	<p>Идентификација Идентификација живих особа (одређивање пола, утврђивање доба живота,</p>	1

	<p>описивање, показивање, фотографисање, дактилоскопирање, антропометрија) Идентификација очинства (одређивање времена зачећа, опходне моћи наводног оца, хемогенетско, антропо-морфолошко доказивање очинства и доказивање очинства анализом ДНК карактеристика) Идентификација људских лешева (утврђивање пола, доба живота, описивање, показивање, фотографисање, дактилоскопирање, антопометрија) Идентификација скелетизованих остатака (одређивање пола, старости, висине) Идентификација у масовним несрећама Судско-медицинска антропологија у посебним условима</p>	
13.	<p>Задес, самоубиство, убиство Задес (дефиниција, врсте задеса, задешење, задешеник, задесицац, акцидентогени фактори на страни задесиоца и задешеника, утврђивање и разликовање задеса) Самоубиство (дефиниција, суицидогена диспозиција и мотиви, врсте самоубиства, утврђивање и разликовање самоубиства од убиства и задеса, навођење на самоубиство и помагање у самоубиству-чл. 119 КЗ, покушај самоубиства, разлика између покушаја самоубиства и самоповреде) Убиство (дефиниција, врсте убиства, убиство из чл. 113 КЗ, тешко убиство из чл. 114КЗ, привилеговани облици убиства: Убиство на мах, Лишење живота из самилости, Убиство детета при порођају, Нехатно лишење живота Дијагностика самоубиства и убиства (код секотина и убодина, стрелних рана, асфиксије, утопљења, тровања, скока са висине, повреда у шинском саобраћају, физичких повреда) Судско-медицински аспект насиља у породици (облици и врсте насиља у породици, породично-правна и кривично-правна заштита од насиља у породици, улога судске медицине у расветљавању дела насиља у породици)</p>	2
	Укупно	30
2. Вежбе		Број часова:
1.	<p>Преглед умрлих лица Уводне напомене: Правни прописи о прегледу умрлих лица и верификација узрока смрти Медицинска документација о прегледу умрлих лица Организација прегледа умрлих лица В е ж б а њ е: Преглед умрлог лица Сачињавање записника и медицинске документације о прегледу и за транспорт леша</p>	1
2.	<p>Судско-медицинска обдукција леша Уводне напомене: Циљ и задаци судско-медицинске обдукције леша Организација судско медицинске обдукције Прибор и услови за обдукцију Опште и специјалне обдукције Обдукциони записник Вежбање: Обдукција леша (учествовање у својству обдуцента и помоћника обдуцента, диктирање и писање записника, сачињавање закључка и давање мишљења у два случаја) Узимање и отпремање лешног материјала за анализу Разматрање завршених обдукционих записника</p>	5
3.	<p>Утврђивање и вештачење алкохолисаности живих особа Уводне напомене: Захтев за вештачење и утврђивање алкохолисаности Прописи о неопходности утврђивања и вештачења алкохолисаности Начин утврђивања алкохолисаности В е ж б а њ е: Упознавање са алкометром Преглед испитаника и утврђивање клиничког налаза о стању алкохолисаности Узимање крви за анализу на алкохол Паковање и експедиција материјала за анализу на алкохол Сачињавање записника о утврђивању и вештачењу алкохолисаности</p>	1

	Разматрање завршених записника о утврђивању и вештачењу алкохолисаности	
4.	Вештачење повреда Уводна напомена: О судско-медицинском вештачењу повреда уопште О извештају судско-медицинског вештачења уопште В е ж б а њ е: Утврђивање налаза код вештачења повреда у кривичном поступку и грађанским парницама на основу прегледа оштећеног лица, медицинске документације и других података у судским списима Давање мишљења код вештачења повреда у кривичном поступку и грађанско правним споровима Разматрање завршених извештаја о вештачењу повреда у кривичном поступку и грађанско-правним споровима	6
5.	Присуствовање судско-медицинском вештачењу на судском претресу или расправи Уводне напомене: О судско-медицинском вештачењу на претресима и расправама Вежбање: Присуствовање судско-медицинском вештачењу на претресима или расправама у суду	1
6.	Прикази: Приказивање и упознавање са макропрепаратима из музејске збирке Приказивање фотодокументаице извршених судско-медицинских вештачења (дијапозитиви, фотографије, филм)	1
	Укупно	30
Препоручена литература:		
1. Судска медицина, друго допуњено издање, В. Оташевић; Галаксија 2011. 2. Судска медицина, В. Оташевић; Просвета, 2002. 3. Принципи и проблеми квалификације механичких повреда, Б. Деновић; Нота Књажевац, 1995.		
Методe извођења наставe:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Интерактивна теоријска и практична настава ▪ Консултације ▪ Рад у малој групи 		
Предмети које је студент обавезан да положи као услов за излазак на завршни испит:		
сви предмети из курикулума студијског програма		
Оцена знања:		
Предиспитне обавезе:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Присутност и активност на настави: 0-7 поена ▪ Семинарски радови: 0-3 поена ▪ Тестови: 0-20 поена ▪ Практични испит: 0-20 поена 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Усмени испит: 0-50 поена 		